

feladatok megoldására egyik sem képes. Éppen ezért sürgeti és követeli a magyar szabadidőmozgalom törvényes alapjainak lefektetését, kifejti a nézete szerint legalkalmasabb szervezetet és int — német és olasz eredmények bemutatásával — arra a nagy kárra, ami a nemzetet éri a kérdés elődázásával.

— ami. —

L'Enseignement Public 1938. évi jan.—jun.

S. Herbinère Lebert: Központi szociális kisdedővő. Az école maternellenek, melyet Franciaországban 1931-ben szerveztek meg, feladata kis gyermekek testi-lelki és szellemi gondozása. Városok, községek, iskolabaráti és más jótékonyági egyesületek adományából és gyűjtéseiből tartják fenn. Az anyagi lehetőségekhez képest a legmodernebbül vannak felszerelve, legtöbbjük központi fűtéssel, gummi-padlóval és minden higiéniai felszereléssel rendelkezik. Az école maternelle a fűtött szobán, megfelelő ruházaton kívül játékszereket, az értelem fejlesztésére alkalmas nevelőjátékokat, hanglemezek és vetítőgépek útján nevelőhatású szórakozást és orvosi felügyeletet nyújt a gyermekeknek. Nyáron gondoskodik az arra ráutalt gyermekek ingyenes nyaraltatásáról.

M. Sorre: Alsófokú oktatás. Franciaországban 4 és fél millió gyermek részül elemi oktatásban. Ennek az oktatásnak nemcsak az a célja, hogy alapismereteket adjon, hanem olyan francia polgárságot akar kitermelni, amelyet nem a kényszer, hanem szabad akarata állít nemzeti célok szolgálatába. Ez az elv, mely a francia oktatásügyben 1870 óta érvényesül, három következményt von maga után: az alsófokú iskolázás kötelezővé tételét, az ingyenességet és végül az alsófokú oktatás laicizálását. Az école primaire-nek négy fokozata van: az előkészítő, az elemi, a középső és a felső fokozat. Az iskolakötelesség korhatára ma 6—14 év. Ezt az iskolatípust elhagyva a növendék továbbképzés végett az École primaire supérieure-be (mely megfelel a mi polgári iskolánknak), vagy a Cours complémentaire-be léphet. A tanítók és tanítónők az École Normaleban nyernek kiképzést. A Jean Zay-féle módosítás erőteljesebbé akarja tenni az alsófokú oktatást, melyet ismétlő-iskolai intézményekkel bővít ki. Ezek lehetőleg alkalmazkodnak a különböző foglalkozású népréteg igényeihez.

Gossart: A másodfokú oktatás kérdései. A másodfokú oktatás minden olyan elemi iskola utáni oktatás, melynek célja az érdektelen szellemi kultúra és az egyén erkölcsi fejlesztése. A középfokú oktatás főcélja a magasabbrendű dolgok iránti érdeklődésnek a felkeltése.

A francia lyceum két tagozatra oszlik: klasszikus és modern tagozatra. A francia társadalom előtt a klasszikus tagozat ma is kedveltebb. Ennek oka egyrészt abban rejlik, hogy a latin nyelv tanítását ujabban modernizálták és itt is bevezették az u. n. közvetlen módszert. Másrészt a hagyományhű francia polgár családi tradíciókból is szívesen látja, ha gyermeke, mint valaha ő is, klasszikus műveltségre tesz szert az iskolában. Még az a társadalmi osztály is előnyben részesíti a klasszikus tagozatot, mely csak a másodfokú oktatás ingyenessé tétele óta küldi gyermekeit középiskolába. Egymástól elkülönítve mindkét tagozat hiányos. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a modern tagozat növendékei szabad óráikban boldogan vetik magukat Horatius fordításokra, míg a klasszikus tagozat diákjai nagy érdeklődést tanúsítanak a modern irodalmak iránt. A középiskolák modern tagozatát, mivel annak tananyaga könnyebbnek látszik, többnyire kevésbé tehetséges tanulók látogatják. Ennek a tagozatnak a tananyaga egyhangú és ezen már 1925-ben órarendmódosítással igyekeztek segíteni. Sokak szerint a másodfokú oktatás modern tagozatát természettu-

dományi tagozattá kellene átszervezni. Az előadó szerint, mivel a középiskola célja az érdeknélküli szellemi kultúra és az egyén erkölcsi felfogásának fejlesztésén kívül a pályaválasztásra való előkészítés, kívánatos, hogy a középfokú oktatás minél sokoldalúbb legyen. A lyceumok oktatásügyi tanácsa (Sindicat national) azt ajánlja, hogy addig a korig, amíg az egyéni hajlamok nem alakultak ki, mindenki tanulja egyformán a természettudományokat, ezt követőleg azonban olyan osztályokat kellene felállítani, melyekben vagy irodalmi, vagy természettudományi tárgyak lennének túlsúlyban.

A közelmúltban a francia középiskolákban is bevezették a szabadidő-mozgalmat, a „*loisir dirigé*“-t. Ennek az új intézménynek nem az a célja, hogy a serdülő ifjúságot megfossza a szabadságtól, — mint ahogy a francia nevelés sohasem hagyhatja figyelmen kívül a lelkiismereti szabadság elvét — hanem az, hogy a még nem elég kritikai szellemmel rendelkező ifjúságot megóvja a modern életben lépten-nyomon található romboló befolyásoktól. Az ilyen együttléteket irányító tanároktól megkívánható, hogy minden tekintetben alkalmazkodjanak a növendékek lelki életének követelményeihez és örüljenek a gyerekes dolgoknak az ifjúsággal együtt. Az előadó nagy reményeket fűz ehhez az intézményhez, mert ennek ősei, az ifjúsági önképzőkörök, közös kirándulások, múzeumok és üzemek látogatása, ifjúsági egyesületek, sok örömet okoztak az ifjúságnak.

Louis Halphan: A történelemtanítás ügye. Francia pedagógiai körökben az a vélemény, hogy a mai történelemtanítás nem felel meg a követelményeknek. A történelmet az iskolákban nem úgy kell tanítani, hogy a növendékek fejében száraz adathalmaz származzék belőle, hanem úgy, hogy rajta keresztül magyarázza meg a nevelő a növendéknek a multat, a jelent és ezeknek várható természetes folyamányaként a valószínű jövőt. E célból az okok és okozatok összefüggését a lehető legmesszebbre kell visszavezetni, mert a történelmi mult ismerete nélkül lehetetlen megmagyarázni például bármely ország népi összetételét, népek és országok szellemi és gazdasági fejlődését. El kell hagyni csupán az emlékezetet megterhelő sallangokat. A szerző a logikusan felépített történelmi tudást, melynek alapján a növendék mérlegelni tudja a mult és jelen történelmi eseményeit a jövő szempontjából, elsőrangú fontosságúnak tartja.

Kiss Katalin.

VEGYES

A Magyar Nevelők Egyesülete

1. december 8-án tartotta *Csongrádon harmadik vándorgyűlését*, amelyen a vármegye és a város vezetőivel élén megjelent Csongrád város és környékének pedagógustársadalma majdnem teljes számban. A vándorgyűlésre megérkező tankerületi kir. főigazgatót és az egyesület elnökségét és szegedi résztvevőit *Vásárhelyi Pál* gimnáziumi igazgató üdvözölte.

A vándorgyűlést a távollevő polgármester helyett *dr. Rásonyi Papp Pál*

tiszti főügyész nyitotta meg. Beszédében rámutatott a tanyakérdés aktuális voltára és fontosságára, majd meleg és lelkes szavakkal köszöntötte a megjelent előkelőségeket és résztvevőket.

A megnyitó szavak után *Belle Ferenc dr.*, a szegedi zeneiskola igazgatója adta elő művészi hegedűszámait *Antosné Simkó Mária* zeneiskolai tanárnő pompás kísérete mellett.

Ezután *dr. Várkonyi Hildebrand elnök*, egyetemi tanár mondotta el bevezető szavait. Nagy erővel rázta fel a